

Abstract onderzoekspresentatie VIOT 2026

Van *verwoeste* tot *deletete*: welke spelfouten maken zelfs ervaren schrijvers?

Alex Reuneke, Universiteit Leiden

Verhuist of *verhuisd*? *Ik stres* of *ik stress*? Fouten in de werkwoordspelling zijn berucht en worden onder andere veroorzaakt door homofone (gelijkklinkende) werkwoordsvormen en tijdsdruk (o.a. Sandra, Frisson & Daems, 1999; Chamalaun, 2023). Veel onderzoek is op de spellingsvaardigheden van middelbareschoolleerlingen gericht, maar weinig is bekend over de fouten die ervaren schrijvers maken. Ook in mails van docenten, ondertitels bij het journaal en in kranten gaat het immers nog weleens mis.

In deze presentatie beantwoorden we de vraag in hoeverre ervaren schrijvers fouten maken in de werkwoordspelling. We toetsten daartoe ten eerste de hypothese dat ervaren schrijvers minder fouten maken dan leerlingen in het voortgezet onderwijs. Ten tweede toetsten we de hypothese dat niet alleen het aantal fouten, maar ook de typen spelfouten verschillen.

Voor dit onderzoek gebruikten we data afkomstig van de website Gespeld.nl (Reuneke, 2024), een *non-profit* initiatief waarmee inmiddels ruim 6,5 miljoen antwoorden op de dagelijkse oefenzinnen zijn verzameld. Voor dit onderzoek analyseerden we uitsluitend antwoorden van websitebezoekers die een hbo- of wo-opleiding hebben afgerond. Hoewel zij niet allemaal beroepsschrijvers zullen zijn, hebben ze tijdens hun studie wel het nodige moeten schrijven en worden ze geacht over het hoogste taalniveau (C2) te beschikken. Ze oefenen op de website omdat ze hun spellingvaardigheden willen verbeteren of bijhouden.

In deze lezing presenteren we de bevindingen van een kwantitatieve analyse van fouten in de werkwoordspelling bij ervaren schrijvers. Daaruit blijkt dat ervaren schrijvers niet alleen significant minder fouten maken dan leerlingen, maar ook andere fouten. Ervaren schrijvers hebben vooral moeite met leenwerkwoorden ('De jeugd *gamet* veel'; zie Reuneke, 2024), mogelijk omdat in het onderwijs van de betreffende generatie weinig of geen aandacht voor de spelling van leenwerkwoorden was. Daarnaast komen fouten bij de persoonsvorm voorafgaand aan bezittelijk *je* ('Soms *kleeft* je baas zich ongepast'; zie Reuneke & Rebel, 2025) en het bijvoeglijk gebruikte voltooid deelwoord ('de *verbrande* tanks') relatief veel voor. We nuanceren het beeld dat fouten in de werkwoordspelling een gebrek aan begrip van de regels zouden verraden (zie ook o.a. Van der Meulen, 2024, pp. 21-22) en we sluiten af met tips voor ervaren schrijvers om ook bij de bovenstaande typen werkwoordsvervoegingen de juiste spelling te hanteren.

Referenties

- Chamalaun, R. (2023). *The underestimated role of grammar in processing homophonous verb forms: the case of Dutch*. (Proefschrift Radboud Universiteit). Nijmegen.
- Meulen, Marten van der. *Het geheime leven van taalfouten: Hoe ze ontstaan en waarom ze standhouden*. Sterck & De Vreese, 2024.
- Reuneker, A. (2024). Engelse leenwerkwoorden en de invloed van stameinde en werkwoordstijd op spelfouten. *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 46(1), 2-18.
- Reuneker, A. & M. Rebel (2025). Tussen *jij* en *jouw* – de spelling van homofone werkwoorden voor het gereduceerde bezittelijke en persoonlijke voornaamwoord *je*. *Dutch Journal of Applied Linguistics (DuJAL)* 14, 1-24.
- Sandra, D., S. Frisson, & F Daems (1999). Why simple verb forms can be so difficult to spell: The influence of homophone frequency and distance in Dutch. *Brain and Language*, 68(1–2), 277-283.